

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başvuru Numarası : 2013/1614

Karar Tarihi : 3/4/2014

Başkan : Alparslan ALTAN

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Celal Mümtaz AKINCI

M. Emin KUZ

Raportör : Şebnem NEBİOĞLU ÖNER

Başvurucu : Şengül KAYAN

Vekili : Av. Zekiye KARACA BOZ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvurucu, cinsel içerikli bazı görüntülerinin internette dolaştığı duyumu üzerine hakkında başlatılan disiplin soruşturması neticesinde devlet memurluğundan çıkarma cezası almış olması nedeniyle Anayasa'nın 10., 20. ve 38. maddelerinde tanımlanan haklarının ihlal edildiğini ileri sürerek, ihlalin tespitiyle, yeniden yargılama yapılmasına ve uğradığı manevi zararın tazminine karar verilmesini talep etmiştir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru, 27/2/2013 tarihinde Anayasa Mahkemesine doğrudan yapılmıştır. İdari yönden yapılan ön incelemede başvurunun Komisyona sunulmasına engel bir durumun bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. İkinci Bölümün Üçüncü Komisyonunca, kabul edilebilirlik incelemesi Bölüm tarafından yapılmak üzere dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

4. Bölüm tarafından 25/5/2013 tarihinde yapılan toplantıda, başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

5. Başvuru konusu olay ve olgular ile başvurunun bir örneği görüş için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir. Adalet Bakanlığının 16/7/2013 tarihli görüş yazısı 23/7/2013 tarihinde başvuru vekiline tebliğ edilmiş olup, başvuru vekili tarafından 5/8/2013 tarihinde Adalet Bakanlığı görüşüne karşı beyan dilekçesi sunulmuştur.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

6. Başvuru formu ve ekleri ile başvuruya konu yargılama dosyası içeriğinden tespit edilen ilgili olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucu Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumunda ambar memuru olarak görev yapmakta iken “*Silivride bir bayan gardiyanın aşk maceraları*” başlıklı görüntünün internette yer aldığı duyumu üzerine, Silivri Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığınca, Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumuna hitaben yazılan 28/6/2010 tarihli yazı üzerine hakkında disiplin soruşturması başlatılmıştır.

8. Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumunun 19/7/2010 tarih ve 2010/20 sayılı kararı ile, başvurusunun devlet memurluğundan çıkarma cezası ile cezalandırılması gerektiği kanaatine varıldığı bildirilerek, disiplin evrakı Adalet Komisyonu Başkanlığına iletilmiştir.

9. Silivri Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığının 22/7/2010 tarih ve K.2010/830 sayılı kararı ile, başvurusunun devlet memurluğundan çıkarma cezası ile cezalandırılması kanaatiyle disiplin evrakı karara bağlanmak üzere Adalet Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu Başkanlığına gönderilmiştir.

10. Adalet Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu Başkanlığının 17/3/2011 tarih ve 64 sayılı kararıyla, başvurusunun fiilinin memurluk sıfatıyla bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak şeklinde değerlendirildiği belirtilerek, başvurucuya 14/7/1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 125. maddesinin birinci fıkrasının (E) bendinin (g) alt bendi uyarınca devlet memurluğundan çıkarma cezası verilmiştir.

11. Başvurucu tarafından, verilen disiplin cezasının iptali ile mahrum kalınan parasal ve özlük haklarının faiziyle ödenmesi talebiyle Adana 2. İdare Mahkemesinde açılan dava, Mahkemenin 23/12/2011 tarih ve E.2011/1124, K.2011/2321 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

12. Başvurucu tarafından yapılan temyiz talebi Danıştay 12. Dairesinin 13/6/2012 tarih ve E.2012/1679, K.2012/4151 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

13. Başvurucu tarafından yapılan karar düzeltme başvurusu, Danıştay 12. Dairesinin 14/12/2012 tarih ve E.2012/11500, K.2012/10989 sayılı kararı ile reddedilerek karar bu tarihte kesinleşmiş ve 30/1/2013 tarihinde başvuru vekiline tebliğ edilmiştir.

14. Yürütülen soruşturma sırasında başvurusunun, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü’nün 5/7/2010 tarih ve 3845 sayılı yazısı ile, Karataş Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna ataması yapılmıştır.

15. Belirtilen soruşturma sürecinde, Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kamu Konutları Yönetim ve İşletim Kurulunun 1/7/2010 tarihli kararı ve Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumunun 5/7/2010 tarihli konut tahliye kararı ile, başvurusunun ikamet etmekte olduğu lojmanı tahliyesine karar verilmiştir.

16. Disiplin soruşturmasına sürecinde, Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü tarafından disiplin soruşturmasına konu görüntüleri içerir CD'nin Silivri Cumhuriyet Başsavcılığına iletilmesi üzerine yürütülen soruşturma neticesinde, Silivri Cumhuriyet Başsavcılığının 14/7/2010 tarih ve S.2010/3655 sayılı kararı ile, disiplin soruşturmasına konu görüntüleri çeken ve yayan şahsın açık kimlik bilgilerinin tespit edilemediği, müşnet suçun 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 134. maddesi kapsamında kaldığı ve soruşturulmasının şikâyetle bağlı olduğu, ancak mağdur sıfatını taşıyan başvuru tarafından müracaatta bulunulmadığı belirtilerek, kamu adına kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmiştir.

17. Başvurucu tarafından hakkındaki disiplin sürecinin başlatıldığı tarihten sonra 23/2/2011 tarihinde, disiplin soruşturmasına konu cinsel içerikli görüntülerdeki erkek şahıs olduğu belirtilen kişi tarafından kendisine ait çıplak resim ve video kayıtlarının yayınlıyacağı şeklinde tehdit edildiği iddiasıyla yapılan şikâyet üzerine açılan dava sonucunda, Karataş Sulh Ceza Mahkemesinin 5/1/2012 tarih ve E.2011/65, K.2012/4 sayılı kararı ile, belirtilen şahsın 5237 sayılı Kanun'un 106. maddesi uyarınca tehdit suçundan 3.740,00 TL adli para cezası ile cezalandırılmasına ve hakkındaki hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiştir.

18. Başvuruya konu disiplin evrakı ve yargılama dosyası içeriğinden, başvuru hakkında, başvuruya konu disiplin sürecinden önce verilen iki adet disiplin cezasının ve disiplin cezalarına konu eylemlerle ilgili olarak yürütülen ceza davalarının bulunduğu anlaşılmaktadır.

19. Başvurucunun, Silivri 8 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünün 7/10/2009 tarihli bir kararı kapsamında, görev sırasında amire hal ve hareketi ile saygısız davranma ve verilen emirlere itiraz etme şeklindeki eylemlerine istinaden uyarma cezası ile, ayrıca belirtilen disiplin amirliğinin 7/5/2010 tarihli başka bir kararı ile de, devlet memuru vakarına yakışmayan tutum ve davranışta bulunma şeklinde tanımlanan eylemine istinaden uyarma cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği görülmektedir.

20. Ayrıca başvuru, yukarıda belirtilen disiplin cezalarına da konu olduğu anlaşılan, çalıştığı ceza infaz kurumunda infaz koruma baş memuru olarak görev yapan şahsa karşı işlediği eylem nedeniyle, Silivri 1. Sulh Ceza Mahkemesinin 4/2/2011 tarih ve E.2010/238, K.2011/170 sayılı kararı kapsamında hakaret suçundan 700,00 TL adli para cezası ile, ayrıca Silivri Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığında görevli bir memura karşı işlediği eylem nedeniyle, Silivri 2. Sulh Ceza Mahkemesinin 25/11/2010 tarih ve E.2010/150, K.2010/434 sayılı kararı kapsamında basit tehdit suçundan 600,00 TL adli para cezası ile cezalandırılmasına ve hakkındaki hükümlerin açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiştir.

B. İlgili Hukuk

21. 657 sayılı Kanun'un "Disiplin cezalarının çeşitleri ile ceza uygulanacak fiil ve haller" kenar başlıklı 125. maddesinin birinci fıkrasının (E) bendinin (g) alt bendi şöyledir:

"Devlet memurlarına verilecek disiplin cezaları ile her bir disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

E - Devlet memurluğundan çıkarma: Bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarmaktır.

Devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

....

g) Memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

22. Mahkemenin 3/4/2014 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, başvurunun 27/2/2013 tarih ve 2013/1614 numaralı bireysel başvurusu incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

23. Başvurucu, kendisine ait cinsel içerikli görüntülerin rızası hilafına internette yayınlanması üzerine hakkında disiplin soruşturması başlatılarak soruşturma neticesinde devlet memurluğundan çıkarma cezası ile cezalandırıldığını, ilgili görüntülerin memur lojmanlarında çekilmemiş olduğunu, ancak bu görüntülerin lojmanda çekildiği varsayılsa dahi kendisine tahsis edilen lojmanın özel yaşam alanı olduğunu, bu nedenle özel yaşam alanında gerçekleşen ve görevi sırasında vuku bulmayan ya da görevi ile ilgili olmayan bir özel yaşam eyleminden dolayı cezalandırıldığını, yürütülen tüm idari ve adli süreçlerde kendisinin bekar bir bayan devlet memuru olduğu ve bahse konu görüntülerin bekar bayan memurların ikamet ettiği memur lojmanlarında çekildiğine vurgu yapılarak cinsiyete dayalı ayrımcılığa tabi tutulduğunu, ayrıca hiçbir suç teşkil etmeyen, bir takım internet sitelerinde yayınlanarak olayın aleniyet kazanması sonucuna sebebiyet verecek şekilde cinsel içerikli görüntülerinin çekilmesine izin vermek türünde bir fiil nedeniyle devlet memurluğundan çıkarma cezasına maruz kaldığını belirterek, Anayasa'nın 10., 20. ve 38. maddelerinde tanımlanan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

24. Başvurunun incelenmesi neticesinde, açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

25. Başvurucu, cinsel içerikli bazı görüntülerinin internette dolaştığı duyumu üzerine hakkında başlatılan disiplin soruşturması neticesinde devlet memurluğundan çıkarma cezası almış olması nedeniyle Anayasa'nın 10., 20. ve 38. maddelerinde tanımlanan haklarının ihlal edildiğini iddia etmiştir.

26. Adalet Bakanlığı görüş yazısında, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8. maddesi ile Anayasa'nın 20. maddesi kapsamında korunan hukuksal çıkarılardan birinin de "mahremiyet hakkı" olduğu ve bu hakkın bireyin kendisiyle ilgili bilgileri kontrol edebilmesini de kapsadığı, bu nedenle bireye ait herhangi bir bilginin kendi rızası olmaksızın açıklanması ve yayılmasının mahremiyet hakkının ihlaline neden olacağı, ancak başvuru hakkındaki disiplin uygulamasının bağlı bulunduğu kurum tarafından sosyal bir gerçekliği

karşılayan ihtiyaca binaen yapıldığı ve başvuruçuya devlet memurluğundan çıkarma cezası uygulanırken geçmişte disiplin cezaları bulunması nedeniyle bir alt ceza verilmesinin uygun görülmemesinin orantılılık hususunun değerlendirilmesinde nazara alınması gerektiği, ayrıca Anayasa'nın 10. maddesinde yer verilen ayrımcılık yasağının bağımsız bir varlığa sahip olmayıp, diğer maddelerde düzenlenen normatif hükümleri tamamladığı ve bu nedenle Anayasa'nın 10. maddesi kapsamında inceleme yapılmasını gerektiren bir durum olmadığı yönünde beyanda bulunulmuştur.

27. Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü fıkrası ile 30/11/2011 tarih ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 45. maddesinin (1) numaralı fıkrası hükümlerine göre, Anayasa Mahkemesine yapılan bir bireysel başvurunun esasının incelenebilmesi için, kamu gücü tarafından müdahale edildiği iddia edilen hakkın Anayasa'da güvence altına alınmış olmasının yanı sıra Sözleşme ve Türkiye'nin taraf olduğu ek protokollerinin kapsamına girmesi gerekir. Bir başka ifadeyle, Anayasa ve Sözleşme'nin ortak koruma alanı dışında kalan bir hak ihlali iddiasını içeren başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi mümkün değildir (B. No. 2012/1049, 26/3/2013, § 18).

28. Başvurucunun ihlal iddiasına konu özel hayatın gizliliği hakkı, Anayasa'nın 20. maddesi ve Sözleşme'nin 8. maddesinde düzenlenmiştir.

29. Anayasa'nın "Özel hayatın gizliliği" kenar başlıklı 20. maddesi şöyledir:

"Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.

Milli güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kalmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin üstü, özel kâğıtları ve eşyası aranamaz ve bunlara el konulamaz. Yetkili merciin kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar.

Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kamunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir."

30. Sözleşme'nin "Özel ve aile hayatına saygı hakkı" kenar başlıklı 8. maddesi şöyledir:

"(1) Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.

(2) Bu hakkın kullanılmasına bir kamu makamının müdahalesi, ancak müdahalenin yasayla öngörülmüş ve demokratik bir toplumda ulusal güvenlik,

kamu güvenliği, ülkenin ekonomik refahı, düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli bir tedbir olması durumunda söz konusu olabilir.”

31. Özel hayat geniş bir kavram kapsayıcı bir tanımının yapılması oldukça zordur. Bu kapsamda korunan hukuki değer esasen kişisel bağımsızlık olup, bu koruma herkesin istenmeyen bütün müdahalelerden uzak, kendine özel bir ortamda yaşama hakkına sahip olduğuna işaret etmekle birlikte, özel hayat kavramının herkesin kişisel yaşamını istediği şekilde sürdürme ve dış dünyayı bu alandan uzak tutma kavramına indirgenemeyeceği açıktır (Benzer yöndeki AİHM kararı için bkz. *Özpınar/Türkiye*, B. No. 20999/04, 19/10/2010). Bu açıdan Anayasa'nın 20. maddesi özel bir sosyal hayat sürdürmeyi güvence altına almaktadır.

32. Özel yaşama saygı hakkı kapsamında korunan hukuksal çıkarlardan biri de bireyin mahremiyet hakkıdır. Ancak mahremiyet hakkı sadece yalnız bırakılma hakkından ibaret olmayıp, bu hak bireyin kendisi hakkındaki bilgileri kontrol edebilme hukuksal çıkarını da kapsamaktadır. Bireyin kendisine ilişkin herhangi bir bilginin, kendi rızası olmaksızın açıklanmaması, yayılmaması, bu bilgilere başkaları tarafından ulaşılamaması ve rızası hilafına kullanılamaması, kısaca bu bilgilerin mahrem kalması konusunda menfaati bulunmaktadır. Bu husus, bireyin kendisi hakkındaki bilgilerin geleceğini belirleme hakkına işaret etmektedir (AYM, E. 2009/1, K. 2011/82, K.T. 18/5/2011; E. 1986/24, K. 1987/7, K.T. 31/3/1987).

33. Bu yönüyle özel hayat, öncelikle bireylerin kendi bireyselliklerini geliştirebilecekleri ve diğer kişilerle en mahrem ilişkilere girebilecekleri kavramsal ve fiziksel bir alana işaret etmektedir. Bu mahremiyet alanı, Devletin müdahale edemeyeceği veya meşru amaçlarla asgari düzeyde müdahale edebileceği özel bir alanı kapsamaktadır.

34. Bireyin mahremiyet hakkının mekânı, kural olarak özel alandır. Ancak özel yaşamın korunması hakkı bazı durumlarda kamusal alana da genişleyebilir. Zira meşru beklenti kavramı, bireylerin mahremiyetlerinin kamusal alanda da bazı koşullar altında korunmasını mümkün kılmaktadır.

35. Özel yaşama saygı hakkı alt kategorisinde geçen “*özel yaşam*” kavramı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) tarafından da oldukça geniş yorumlanmakta ve bu kavrama ilişkin tüketici bir tanım yapmaktan özellikle kaçınılmaktadır (bkz. *Koch/Almanya*, B. No.497/09, 19/7/2012, § 51).

36. Bununla birlikte, Sözleşme'nin denetim organlarının içtihatlarında, “*bireyin kişiliğini geliştirmesi ve gerçekleştirilmesi*” kavramının, özel yaşama saygı hakkının kapsamının belirlenmesinde temel alındığı anlaşılmaktadır. Özel yaşamın korunması hakkının sadece mahremiyet hakkına indirgenemeyeceği gerçeği karşısında, kişiliğin serbestçe geliştirilmesiyle uyumlu birçok hukuksal çıkar bu hakkın kapsamına dâhil edilmiştir. Ancak özellikle mahremiyet alanında cereyan eden cinsel içerikli eylem ve davranışların bu alana dâhil olduğunda kuşku yoktur.

37. Anayasa'nın 20. maddesinde, herkesin özel hayatına saygı gösterilmesi hakkına sahip olduğu ve özel hayatın gizliliğine dokunulamayacağı belirtilmekte olup, bu düzenlemede yer verilen özel hayatın gizliliği hakkı, Sözleşme'nin 8. maddesi çerçevesinde özel yaşama saygı hakkı kapsamında güvence altına alınan hakka karşılık gelmektedir. Bireyin mahremiyet alanının ve bu alanda cereyan eden eylem ve davranışlarının da kişinin

özel yaşamı kapsamında olduğu açıktır. Mahremiyet hakkı ve bu alana ilişkin bilgilerin gizliliğinin korunması Anayasa Mahkemesi tarafından da, Anayasa'nın 20. maddesi kapsamında değerlendirilmektedir (AYM, E. 2009/1, K. 2011/82, K.T. 18/5/2011; E. 1986/24, K. 1987/7, K.T. 31/3/1987).

38. Somut başvuru açısından, başvurunun devlet memurluğundan sadece meslekî nedenlerle yürütülen bir disiplin soruşturması neticesinde çıkarılmamış olduğu açıktır. Disiplin soruşturması sürecinden, devlet memurluğundan çıkarma kararından ve derece mahkemesi kararlarından anlaşıldığı üzere, başvuruya konu süreçte özellikle başvurunun özel hayatı kapsamındaki davranış ve ilişkileri belirleyici olmuştur. Bu şartlar altında, özel yaşamına ait unsurlar gerekçe gösterilerek verilen devlet memurluğundan çıkarma kararının, başvurunun özel hayatın gizliliği hakkına bir müdahale oluşturduğu açıktır.

39. Anayasa'nın 20. maddesinde, özel hayatın gizliliği hakkı açısından, bu hakkın tüm boyutlarına ilişkin olmadığı anlaşılan birtakım sınırlama sebeplerine yer verilmiş olmakla beraber, özel sınırlama nedeni öngörülmemiş olan hakların dahi hakkın doğasından kaynaklanan bazı sınırları bulunmakta, ayrıca Anayasa'nın diğer maddelerinde yer alan kurallara dayanılarak da bu hakların sınırlandırılması mümkün olabilmektedir. Bu noktada Anayasanın 13. maddesinde yer alan güvence ölçütleri işlevsel niteliği haizdir (B. No. 2013/2187, 19/12/2013, § 33).

40. Anayasa'nın "Temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması" kenar başlıklı 13. maddesi şöyledir:

"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlandırılabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

41. Belirtilen Anayasa hükmü, hak ve özgürlükleri sınırlama ve güvence rejimi bakımından temel öneme sahip olup, Anayasada yer alan bütün hak ve özgürlüklerin yasa koyucu tarafından hangi ölçütler göz önünde bulundurularak sınırlandırılabilirliğini ortaya koymaktadır. Anayasanın bütünselliği ilkesi çerçevesinde, Anayasa kurallarının bir arada ve hukukun genel kuralları göz önünde tutularak uygulanması zorunlu olduğundan, belirtilen düzenlemede yer alan başta yasa ile sınırlama kaydı olmak üzere tüm güvence ölçütlerinin, Anayasa'nın 20. maddesinde yer verilen hakkın kapsamının belirlenmesinde de gözetilmesi gerektiği açıktır (B. No. 2013/2187, 19/12/2013, § 35).

42. Hak ve özgürlüklerin yasayla sınırlandırılması ölçütü anayasa yargısında önemli bir yere sahiptir. Hak ya da özgürlüğe bir müdahale söz konusu olduğunda öncelikle tespiti gereken husus, müdahaleye yetki veren bir kanun hükmünün, yani müdahalenin hukuki bir temelini mevcut olup olmadığıdır (B. No. 2013/2187, 19/12/2013, § 36).

43. Başvuruya konu disiplin uygulaması ve devam eden yargısal sürecin 657 sayılı Kanun'un 125. maddesinin birinci fıkrasının (E) bendinin (g) alt bendi temelinde yürütüldüğü anlaşılmaktadır.

44. Disiplin yaptırımlarının, bir kamu veya özel teşkilat düzenini devam ettirmek, onun verimli, süratli ve yararlı bir biçimde çalışmasını sağlamak, onur ve saygınlığını korumak amacıyla tesis edildikleri açıktır. Özellikle kamu görevi yürüten bireyler açısından

disiplin cezalarının amacı, kamu görevlisini görevine bağlamak, kamu hizmetinin gereği gibi yürütülmesini ve bu suretle kurumların huzurunu temin etmektir. Disiplin cezaları kamu hizmetlerinin gereği gibi yapılması ve memurların hiyerarşik düzen içerisinde uyumlu hareket etmeleri amacıyla uygulanmaktadır. 657 sayılı Kanun'un 124. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "*Kamu hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacı ile ...*" ifadesi de, disiplin cezalarının belirtilen amacını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, disiplin hukukuna ilişkin uygulamalar neticesinde, özellikle kamu görevlilerinin işlem ve eylem tarzlarıyla ilgili bazı sınırlamalar getirilmesi belirtilen meşru temellere dayanmaktadır.

45. Ancak belirtilen meşru temellere rağmen, bireyin temel haklarına yapılan müdahale ile bu müdahaleyle güdülen meşru amaç arasında bir orantı bulunması zorunludur. Anayasa'nın 13. maddesinde, bu orantının değerlendirilmesi noktasında nazara alınmak üzere, demokratik toplumda gereklilik, hakkın özü ve ölçülülük unsurlarına riayet edilmesi şeklinde üç ayrı güvence ölçütüne daha yer verilmiştir.

46. Başvurucu, özel hayatının farklı cepheleri hakkında yürütülen soruşturmanın ve bunun sonucunda devlet memurluğundan çıkarılmasının, Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayatın gizliliği hakkına orantısız bir müdahale oluşturduğunu iddia etmekte, hakkında başlatılan disiplin soruşturması dosyasında yer alan belgelerden de anlaşılacağı üzere, bu soruşturmanın yalnızca görevi kapsamındaki faaliyetleri kapsamadığını, söz konusu soruşturmanın temelinde özellikle mahremiyet alanında gerçekleşen cinsel içerikli eylemler gibi, özel hayatına ilişkin unsurlar bulunduğunu belirtmektedir. Bu yönüyle söz konusu soruşturmanın doğrudan özel hayatını konu aldığını, ayrıca kendisine uygulanan idari yaptırımın türünün, yani devlet memurluğundan çıkarılmasının fazlasıyla ağır bir ceza teşkil ettiğini ve bu cezanın kendisine uygun bir hayat sürdürme imkânı bırakmadığını iddia etmektedir.

47. Çağdaş demokrasiler, temel hak ve özgürlüklerin en geniş ölçüde sağlanıp güvence altına alındığı rejimlerdir. Temel hak ve özgürlüklerin özüne dokunup onları büyük ölçüde kısıtlayan veya tümüyle kullanılamaz hale getiren sınırlamaların demokratik toplum düzeninin gerekleriyle de bağdaştığı kabul edilemez. Demokratik hukuk devletinin amacı kişilerin hak ve özgürlüklerden en geniş biçimde yararlanmalarını sağlamak olduğundan yasal düzenlemelerde insanı öne çıkaran bir yaklaşımın esas alınması gerekir. Bu nedenle getirilen sınırlamaların yalnız ölçüsü değil, koşulları, nedeni, yöntemi ve kısıtlamaya karşı öngörülen kanun yolları gibi unsurların tamamı demokratik toplum düzeni kavramı içinde değerlendirilmelidir.

48. Hakkın özü, dokunulduğunda söz konusu temel hak ve özgürlüğü anlamsız kılan asli çekirdeği ifade etmekte olup, bu yönüyle her temel hak açısından kişiye dokunulmaz asgari bir alan güvencesi sağlamaktadır. Bu çerçevede, hakkın kullanılmasını önemli ölçüde güçleştiren, hakkı kullanılamaz hale getiren veya ortadan kaldıran sınırlamaların, hakkın özüne dokunduğu kabul edilmelidir. Özel hayatın gizliliği hakkı bağlamında da, bu hakkın ortadan kaldırılması, kullanılamaz hale getirilmesi veya kullanılmasının aşırı derecede güçleştirilmesi sonucunu doğuran müdahalelerin, bu hakkın özünü zedeleyeceği açıktır. Ölçülülük ilkesinin amacı da, temel hak ve özgürlüklerin gereğinden fazla sınırlandırılmasının önlenmesidir. Anayasa Mahkemesi kararları uyarınca ölçülülük ilkesi, sınırlama için kullanılan aracın sınırlama amacını gerçekleştirmeye uygun olmasını ifade eden elverişlilik, sınırlayıcı önlemin sınırlama amacına ulaşmak bakımından zorunlu olmasına işaret eden zorunluluk ve araçla amacın orantısız bir ölçü içinde bulunmaması ile sınırlamanın ölçüsüz bir yükümlülük getirmemesini deyimleyen oranlılık unsurlarını içermektedir (AYM, E.2012/100, K.2013/84, K.T. 4/7/2013).

49. Bu noktada, belirtilen ölçütlere riayetle bir sınırlandırma yapılıp yapılmadığının tespiti için, müdahale teşkil ettiği ve özel hayatın gizliliği hakkını ihlal ettiği iddia edilen önlemin temelini oluşturan meşru amaç karşısında, bireye düşen fedakârlığın ağırlığının göz önünde bulundurulması ve gözetilen genel yararın gerekleri ile bireyin temel hakkının korunması arasında adil bir dengenin kurulup kurulmadığının belirlenmesi zorunludur. Anayasa'nın 13. maddesi vasıtasıyla Anayasa'da yer alan tüm temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması hususunda geçerli olan bu denge, özel hayatın gizliliği hakkının sınırlandırılmasında da göz önünde bulundurulmalıdır. Özel hayatın gizliliği hakkının sınırlanması mümkün olmakla beraber, sınırlamada öngörülen meşru amaç ile, sınırlandırma aracı arasında orantısızlık bulunmamalı, sınırlandırmayla ulaşılabilecek genel yarar ile temel hak ve özgürlüğü sınırlandırılan bireyin kaybı arasında adil bir denge kurulmasına özen gösterilmelidir.

50. Kamusal makamların bir hakkın sınırlandırılması sürecinde iki ayrı aşamada takdir yetkisi bulunmaktadır. Bunlardan ilki, sınırlama ölçütünün seçimidir. İkincisi ise, ilgili sınırlama ölçütü çerçevesinde izlenen meşru amacı gerçekleştirmek üzere yapılan sınırlamanın gerekliliğidir. Ancak kamusal makamlara tanınan bu takdir yetkisi sınırsız olmayıp, ihlal iddiasına konu önlemin anayasal temel hak ve özgürlüklerle bağdaşır olması, yani müdahaleyi meşrulaştırmak üzere kullanılan argümanların elverişli, zorunlu ve orantılı olması gerekir.

51. Belirtilen takdir yetkisi, her bir vakıa özelinde ayrı bir kapsama sahiptir. Güvence altına alınan hakkın veya hukuksal yararın niteliği ve bunun birey bakımından önemi gibi unsurlara bağlı olarak, bu yetkinin kapsamı daralmakta veya genişlemektedir.

52. Mahremiyet alanına ait ya da bireyin varlığına veya kimliğine ilişkin önemli haklar veya hukuksal çıkarlar söz konusu olduğunda, takdir yetkisi daha dardır. Bu bağlamda, özel yaşamın gizliliği hakkının cinsellik ve mahremiyet hakkı gibi yönleri söz konusu olduğunda, takdir yetkisinin daha dar tutulması gerekmekte olup, bu alanlara yönelik müdahaleler için özellikle ciddi nedenlerin varlığı şarttır (Benzer yöndeki AİHM kararı için bkz. *Dudgeon/Birleşik Krallık*, B. No. 7525/76, 22/10/1981, § 52). Zira kişinin mahremiyet alanının gizliliği ve bu alana saygı gösterilmesi hakkının, bireyin kişisel güvenliği, varlığı ve kimliği için gerekli ve en temel haklardan biri olduğu açıktır.

53. Öte yandan personel rejimi gibi sıkı kural ve şartlara tabi bir alanda, kamu makamlarının faaliyetinin niteliği ve sınırlamanın amacına göre değişen geniş bir takdir yetkisinin bulunması doğaldır. Bu kapsamda, özel hayat kavramının salt mahremiyet alanına işaret etmeyip, bireylerin özel bir sosyal hayat sürdürmelerini güvence altına almakta olduğu gerçeği karşısında, özellikle kamu görevlilerinin meslekî yaşamlarıyla da bütünleşen bazı özel hayat unsurları açısından sınırlamalara tabi tutulabilecekleri açıktır. Bununla birlikte bu kişilerin de, diğer bireyler için öngörülen sınırlamalarda olduğu gibi, asgari güvence ölçütlerinden istifade etmeleri gerekir (Benzer yöndeki AİHM kararı için bkz. *Öpınar/Türkiye*, B. No. 20999/04, 19/10/2010). Özellikle bireyin temel haklarından biri olan özel yaşamın gizliliği hakkı ile kamu hizmetinin yukarıda belirtilen temellere uygun yürütülmesini gözetmek konusundaki meşru menfaat arasında adil bir dengenin kurulup kurulmadığının göz önünde bulundurulması zorunludur.

54. Başvuruya konu disiplin işleminin yukarıda belirtilen meşru temellere dayandığı açık olmakla birlikte, başvurunun özel hayatına bir müdahale teşkil ettiği anlaşılan sınırlamanın, belirtilen hakkın özüne dokunarak, onu anlamsız kılacak ölçüde olmaması gerekmektedir. Bu noktada, somut başvuru özelinde başvurunun Anayasa'nın

20. maddesi çerçevesindeki bireysel yararı ile kamunun yararı ya da yine bir başka bireyin yararı arasında adil bir dengenin kurulup kurulmadığı incelenmelidir.

55. Başvuru konusu idari ve yargısal sürecin değerlendirilmesinden, başvuruya konu sürecin Silivri Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığının Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumuna hitaben yazdığı 28/6/2010 tarihli yazısı ile, internette “*Silivride bir bayan gardiyanın aşk maceraları*” başlıklı görüntülerin yer aldığı yönündeki duyum nedeniyle, konunun tetkik edilerek adli açıdan ve disiplin yönünden işlem yapılmasını gerektiren bir durumun bulunup bulunmadığının tespitinin istenilmesiyle başlatıldığı anlaşılmaktadır. Adalet Komisyonunun belirtilen yazısı üzerine, Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü tarafından aynı tarihte başvuru hakkında disiplin soruşturmasına başlanılmıştır. Bu kapsamda, 4/7/2010 tarihinde Kurumun ikinci müdürlerince tutulan “*görüntü izleme tespit tutanağı*” başlıklı tutanakta, internette yer aldığı belirtilen görüntülerin başvuruca ait olduğunun tespit edildiği belirtilmiştir. Aynı tarihli olan ve “*görüntüleri CD’ye aktarma tutanağı*” başlığını taşıyan bir başka tutanakta, internette yer alan ve başvuruca ait olduğu anlaşılan görüntülerin CD ortamına aktarıldığı belirtilmiş, aynı tarihli “*lojman tespit tutanağı*” başlıklı bir başka tutanakta ise, internette yer alan görüntülerin incelenmesi neticesinde, görüntülerde yer alan eşyaların lojmanlara toplu olarak alınan eşyalardan olduğu, ayrıca duvar boyaları ile ahşap zemin döşemesinin de tüm lojmanlarda ortak olan unsurlar olduğu ve bu kapsamda görüntülerin kayda alındığı yerin Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüsünde yer alan ve bekâr bayanlara tahsis edilen lojmanlar olduğunun anlaşıldığı tespitine yer verilmiştir.

56. Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumunun 19/7/2010 tarih ve 2010/20 sayılı disiplin soruşturması kararında, başvuruca hakkındaki cinsel içerikli görüntüler, başvuruca yönelik bazı infaz koruma memurlarının lojmanda yaşanan sorunlara ve şikâyetlerine ilişkin tutulan tutanak ve verilen ifadeler ile başvuruca hakkında daha önce verilen bazı disiplin cezaları ile derdest olan adli süreçlere değinilmek suretiyle, başvuruca’nın devlet memurunun resmi sıfatının gerektirdiği itibar ve güvene layık olduğunu gösteremediği ve eyleminin memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerden olduğu belirtilmiş ve 657 sayılı Kanun’un 125. maddesinin birinci fıkrasının (E) bendinin (g) alt bendi uyarınca, başvuruca’nın devlet memurluğundan çıkarma cezası ile cezalandırılması gerektiği kanaatine varıldığı bildirilerek, disiplin evrakı Adalet Komisyonu Başkanlığına iletilmiştir.

57. Bu meyanda, Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kamu Konutları Yönetim ve İşletim Kurulunun 1/7/2010 tarihli kararı ile, başvuruca’nın internet sitelerinde yayınlanan “*Silivride bir bayan gardiyanın aşk maceraları*” başlıklı görüntülerde yer alan şahıs olduğunun, lojmanda kalmakta olan beş bayan personeli tehdit ettiğinin, huzursuzluk çıkardığının, apartman sakinlerini rahatsız ettiğinin ve özel yaşamına dikkat etmediğinin tespit edildiği gerekçesiyle, ikamet etmekte olduğu lojmanı tahliyesine karar verilmiştir. Akabinde alınan Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumunun 5/7/2010 tarihli konut tahliye kararında, 1/7/2010 tarihli kararda belirtilen gerekçelere de yer verilmek suretiyle, başvuruca’nın konut sakinlerinin huzur ve sükununu bozucu ve genel ahlâk değerlerini zedeleyici tutum ve davranışlarda bulunduğu tespit edildiğinden bahisle, lojman dairesini yedi gün içerisinde tahliye etmesine karar verilmiştir. Bu süreçte başvuruca, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğünün 5/7/2010 tarih ve 3845 sayılı yazısı ile, Karataş Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna atanmıştır.

58. Silivri Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığının 22/7/2010 tarih ve K.2010/830 sayılı kararı ile; başvurucayla aynı lojmanda kalan

memurlarla yapılan görüşmeye ilişkin 9/6/2010 tarihli tutanakta, başvurunun lojmanda sürekli huzursuzluk çıkardığı, kavga ettiği, lojmanda kalan diğer personele zarar vereceği yönünde tehditlerde bulunduğu ve özel yaşamıyla ilgili olumsuz duyumlar alındığı yönünde beyanda bulunulduğuna, bu nedenle lojmanı tahliyesine karar verildiğine, başvuru hakkında iki ayrı uyarma cezası verilmiş olduğuna ve hakkında derdest adli süreçlerin bulunduğu da işaret edilmek suretiyle, Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü tarafından verilen görüş doğrultusunda, başvurunun eylemlerinin memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerden olduğu belirtilerek 657 sayılı Kanun'un 125. maddesinin birinci fıkrasının (E) bendinin (g) alt bendi uyarınca, devlet memurluğundan çıkarma cezası ile cezalandırılması gerektiği kanaatine varıldığı bildirilerek, disiplin evrakının karara bağlanmak üzere Adalet Bakanlığı Yüksek Disiplin Kuruluna tevdiine karar verilmiştir.

59. Adalet Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulunun 17/3/2011 tarih ve 64 sayılı kararında, başvuru hakkında birtakım internet sitelerinde yayınlanan ve CD ortamına aktarılan görüntülerin değerlendirilmesi neticesinde, görüntülerin başvuru ve bir erkek şahsa ait cinsel içerikli görüntüler olduğu, söz konusu görüntülerin ilgilinin rızası ile çekildiği, belirtilen görüntünün ceza infaz kurumu kampüsü içerisinde bulunan bekâr bayan lojmanlarında kayda alındığı ve başvurunun birtakım internet sitelerinde yayınlanmak suretiyle olayın aleniyet kazanması sonucuna sebebiyet verecek şekilde söz konusu görüntülerin çekilmesine izin vermesi nedeniyle, eyleminin 657 sayılı Kanun'un 125. maddesinin (E) fıkrasının (g) bendinde yer verilen memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketler kapsamında olduğunun sabit olduğu belirtilerek, devlet memurluğundan çıkarma cezası ile cezalandırılmasına ve isnat edilen suçun niteliği, başvurunun henüz üç yıllık memur olmasına karşın bu şekilde disiplinsiz davranışta bulunması ve geçmişte disiplin cezaları almış olması göz önünde bulundurularak, hakkında bir alt cezanın tatbikine yer olmadığına karar verilmiştir.

60. Başvuru tarafından, Adana 2. İdare Mahkemesinin E.2011/1124 sırası üzerinde açılan dava ile, Adalet Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulunun 17/3/2011 tarih ve 64 sayılı kararına konu devlet memurluğundan çıkarma işleminin iptali ile yoksun kalınan parasal ve özlük haklarının faiziyle ödenmesine karar verilmesi talep edilmiş olup, Mahkemenin 23/12/2011 tarih ve E.2011/1124, K.2011/2321 sayılı kararı ile başvurunun talebinin reddine karar verilmiştir. Karar gerekçesinde, her ne kadar başvurucuya isnat edilen fiilin özel yaşamına ait ve özel yaşamı sırasında gerçekleştirmiş olduğu bir aktiviteye ilişkin olduğu ve bu yönüyle özel hayatın gizliliği ve dokunulmazlığı kapsamında ele alınması gerektiği tespit edilmiş ise de, belirtilen görüntülerin ceza infaz kurumu kampüsü içerisinde bulunan ve bekâr bayanlara tahsisli olan lojmanlarda kayda alınmış olduğu, lojmanda başvuru dışında da ikamet eden kişilerin bulunduğu, başvurunun lojman içerisinde birlikte yaşamaya aykırı olacak şekilde uygunsuz davranışlar sergilediği ve sürekli huzursuzluk çıkardığı, diğer mukimleri tehdit ettiği, başvurunun disiplin soruşturmasına konu fiilinin idarenin herhangi bir işlem ve eylemi olmaksızın, kendisinin görüntüleri kaydetmesine izin verdiği şahsın eylemi sonucunda kamuya açılarak aleniyet kazanması nedeniyle olayın artık özel yaşamın sınırları dışına çıktığının anlaşıldığı ve başvurunun birtakım internet sitelerinde yayınlanarak olayın aleniyet kazanması sonucuna sebebiyet verecek şekilde cinsel içerikli eylemlerine ait görüntülerin çekilmesine izin vermek suretiyle işlediği fiilin memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketler kapsamında yer aldığı sabit olduğu sonucuna varıldığı, bu nedenle dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmediği ve görüntülerin başvurunun iradesi dışında internet ortamında yayımlanarak aleniyet kazanmış olmasının, görüntülerin kaydedilmesine

izin vermek suretiyle oluşan eylem karşılığında disiplin yaptırımı uygulanmasına engel teşkil etmeyeceği tespitlerine yer verilmiştir.

61. Karar temyiz edilmekle Danıştay 12. Dairesinin 13/6/2012 tarih ve E.2012/1679, K.2012/4151 sayılı kararı ile onamış, karar düzeltme talebi aynı Dairenin 14/12/2012 tarih ve E.2012/11500, K.2012/10989 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

62. Mahremiyet hakkı öncelikle mekânsal bir alana tekabül etmekte olup, bu alan da bireyin konutu ve müstemilatıdır. Bu mekân dışında bireyi etkileyen önlemlerin, özel hayatın gizliliği hakkı kapsamında ele alınıp alınmayacağına, birtakım ölçütler ışığında değerlendirilmesi gerekir.

63. Bu açıdan, Anayasa'nın 20. maddesinin güvence kapsamında bulunan mahremiyet hakkı kural olarak kamusal alana kadar uzanmamaktadır. Birey bir kez kamusal alana çıkınca yani görünür olunca özel yaşamın gizliliği hakkı alt kategorisinde korunan mahremiyet hakkı kural olarak ileri sürülemez. Bu bağlamda, özel yaşamın gizliliği hakkı kapsamındaki mahremiyet hakkının uygulanabilirlik alanı kural olarak özel yaşam alanı olmakla birlikte, bireylerin diğer insanlarla etkileşim içinde oldukları bazı kamusal alanlar ya da bağlamlar da özel yaşamın korunması hakkının kapsamında yer alabilirler. Bunun yanı sıra, özel yaşamın gizliliği hakkı bireye, içinde özgürce hareket edebileceği ve kişiliğini geliştirip gerçekleştirebileceği bir kişisel alan sağlamaktadır. Dolayısıyla, bireyin özel yaşamını kendi eliyle kamuya açması, özel yaşama saygı hakkı talebini otomatik olarak belli ölçüde azaltmaktadır.

64. Başvuruya konu idari ve yargısal süreçlerde alınan karar gerekçelerinin hemen hemen tamamında bahse konu görüntülerin başvurucuya tahsis edilen lojmanda kaydedildiği tespitine ve başvurucunun görüntülerin internet ortamında yayınlanmak suretiyle aleniyet kazanmasına neden olma şeklindeki eylem biçimine vurgu yapılmaktadır.

65. Devlet memuru olarak belirli bir sorumluluk taşıyan başvuru, bu görevi kabul etmek suretiyle kamu görevlisi olmaktan kaynaklanan disiplin ve tutum istemine kendi iradesiyle dâhil olmuştur. Yukarıda belirtilen temellere dayanan bu sistem doğası gereği, kişinin hak ve özgürlüklerine herhangi bir vatandaşa uygulanamayacak sınırlamalar getirmektedir. Zira kamu yararı, kamu görevlilerinden uymaları gereken meslekî ve etik kuralları açısından tam bir uyum beklemektedir. Özellikle meslekî yaşamı ile bağlantısı olabilecek bazı özel hayat unsurları açısından, başvurucunun meslekî ve etik kurallara aykırı davranışlarının kamu görevlilerinin ve bu bağlamda kamu hizmetinin saygınlığı üzerinde belirli bir etkiye sahip olabileceği açıktır. Ancak somut başvuruya konu eylem ve davranışların, her ne kadar ilgili disiplin kararları ve yargısal karar gerekçelerinde lojman olarak tahsisli bir konut olduğu vurgusu yapılsa da, başvurucunun mahremiyet alanında cereyan eden ve rızası ile alenileştirildiğine dair bir bulgunun saptanmadığı özel yaşam eylemlerine ilişkin olduğu anlaşılmaktadır.

66. Başvuru, devlet memurluğundan çıkarma cezası ile sonuçlanan disiplin soruşturması sürecinde, yalnızca meslekî hayatını değil, özel hayatını da ilgilendiren iddialara yanıt vermek zorunda kalmıştır. Bu kapsamda başvurucuya yöneltilen iddiaların yalnızca görevinin ifasıyla değil, daha çok mahremiyet alanında gerçekleşen özel yaşam eylemleri ile ilgili olduğu görülmektedir. Dolayısıyla ihtilaf konusu soruşturmanın kapsamı meslekî hayatın sınırlarını aşmaktadır. Bu bağlamda, idarenin ve yargısal makamların karar gerekçelerinde, özellikle başvurucunun özel yaşamına dikkat etmediği, genel ahlak değerlerini zedeleyici tutum ve davranışlarda bulunduğu, özel yaşamıyla ilgili olumsuz

duyumlar alındığı ve cinsel içerikli eylemlerine ait görüntülerin çekilmesine izin vermek suretiyle işlediği fiilin memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketler kapsamında olduğu tespitlerine yer verildiği ve karar sonuçlarının bu gerekçelere dayandırıldığı, sonuç olarak başvuruya konu disiplin işlemi ile yargısal sürece konu edilen davranışların esasen meslekî faaliyet ile ilgisi olmayan, mahremiyet alanına dâhil özel yaşam eylemleri olduğu anlaşılmaktadır.

67. Özellikle kamu görevlilerinin meslekî yaşamlarıyla da bütünleşen bazı özel hayat unsurları açısından sınırlamalara tabi tutulabilecekleri açıktır. Bununla birlikte, 657 sayılı Kanun'un 125. maddesinde yer verilen disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller kapsamında, Devlet memuru vakarına yakışmayan tutum ve davranışta bulunmanın uyarma cezasını, hizmet dışında Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmanın kınama cezasını, memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmanın ise devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektirdiği yönündeki düzenlemede, aralarındaki ağırlık ve önem düzeyi idarece takdir edilmek suretiyle, öngörülecek disiplin cezasının belirlenebileceği benzer mahiyette eylem biçimlerine yer verilmiş olması karşısında, başvurunun hakkındaki disiplin süreci sonucunda devlet memurluğundan çıkarma cezası almış olmasının, meslekî hayatı üzerinde olduğu kadar, temel geçim kaynağından yoksun kalması nedeniyle ekonomik geleceği üzerinden de önemli bir etki oluşturmakla, daha önemli hale geldiği anlaşılmaktadır.

68. Yukarıda belirtilen disiplin süreci ile idari ve adli makamların karar gerekçeleri göz önünde bulundurulduğunda, başvurucuya verilen disiplin cezası kapsamında, sınırlandırma ile ulaşılabilecek genel yarar ile temel hak ve özgürlüğü sınırlandırılan bireyin kaybı arasında adil bir dengenin sağlanmadığı anlaşılmakla, başvurunun Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayatın gizliliği hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

69. Başvurucunun Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayatın gizliliği hakkının ihlal edildiği sonucuna varılarak, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosyanın ilgili Mahkemesine gönderilmesine karar verilmiş olmakla (§ 73), Anayasa'nın 10. ve 38. maddelerinde tanımlanan hakların ihlal edildiği yönündeki iddianın ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

3. 6216 Sayılı Kanunun 50. Maddesi Yönünden

70. Başvurucu, uyuşmazlık hakkında yeniden yargılama yapılmasına karar verilmesini ve uğradığı zarar karşılında 60.000,00 TL manevi tazminata hükmedilmesini talep etmiştir.

71. Adalet Bakanlığı görüşünde, başvurunun tazminat talebine ilişkin görüş bildirilmemiştir.

72. 6216 sayılı Kanun'un "Kararlar" kenar başlıklı 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası şöyledir:

"Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan

hâllerde başvuru lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir."

73. Mevcut başvuruda Anayasa'nın 20. maddesinin ihlal edildiği tespit edilmiş olmakla, ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere dosyanın ilgili Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

74. Başvurucu tarafından manevi tazminat talebinde bulunulmuş olmakla beraber, yeniden yargılama yapmak üzere dosyanın ilgili Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesinin başvurunun ihlal iddiası açısından yeterli bir tazmin oluşturduğu anlaşıldığından, başvurunun manevi tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

75. Başvurucu tarafından yapılan ve dosyadaki belgeler uyarınca tespit edilen 198,35 TL harç ve 1.500,00 TL vekâlet ücretinden oluşan 1.698,35 TL yargılama giderinin başvurucaya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurucunun, Anayasa'nın 20. maddesinin ihlal edildiği yönündeki iddiasının **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA**,

B. Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayatın gizliliği hakkının **İHLAL EDİLDİĞİNE**,

C. İhlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere dosyanın ilgili Mahkemesine gönderilmesine,

D. Başvurucunun manevi tazminat talebinin reddine,

E. Başvurucu tarafından yapılan 198,35 TL harç ve 1.500,00 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 1.698,35 TL yargılama giderinin **BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE**,

F. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurunun Maliye Hazinesine başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına; ödemede gecikme olması halinde, bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal faiz uygulanmasına,

3/4/2014 tarihinde **OY BİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan
Alparslan ALTAN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
M. Emin KUZ